

ΚΟΡΙΝΝΑ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΔΙΕΤΘΓΗΤΗΣ

ΛΑΜΠΡΟΣ ΕΝΥΔΑΗΣ

Συνδρομή Ιτσηια: 'Εν 'Ελλάδι φρ. 8. εν τη αλλοδαπή φρ. 12 —'Εκαστον φυλ. τιμάται λ. 10.—Γραφεϊον Κ ο ρ ι ν ν η ς. εν τῷ τυπ τῆ; Κο ρ ι ν ν η ς.—Αι τῷ περιοδικῶν ἀφορῶσαι ἐπιστολαὶ διευθύνονται πρὸς τὸν ἐκδοτὴν.

ΕΚΔΟΤΗΣ

ΧΡΗΣΤΟΣ ΧΙΩΤΗΣ

Οἱ ἐκ τῶν ἐπαρχικῶν ἐπιθυμοῦντες νὰ ἐγγραφῶσι συνδρομηταὶ παρακαλοῦνται συν τῇ αἰτήσῃ περὶ ἐγγραφῆς νὰ ποστέλλωσι συγχρόνως καὶ τὸ ἀντίτιμον τῆς συνδρομῆς.

Φυλλάδια Κορίννης πωλοῦνται ἐν τῷ γραφεῖῳ τοῦ περιοδικοῦ ἀντὶ δέκα λεπτῶν ἕκαστον. Παρελθουσῶν ἐβδομάδων ἀντὶ λεπτῶν δεκαπέντε.

ΩΡΑΙ ΣΠΟΥΔΗΣ

ΤΟ ΩΡΑΙΟΝ ΒΙΒΛΙΟΝ

Συνίχεια καὶ τέλος ἰδὲ ἀρ. 65.

Πρῶτος ὁ Πυθαγόρας, κατὰ Διογένην τὸν Λαέρτιον, ὠνόμασε *Φιλοσοφίαν*, ἥτις σημαίνει «ἀγάπην πρὸς τὴν σοφίαν», ἐπομένως ζήτησιν ταύτης· «σοφία» δὲ εἶναι ἡ γνώσις τοῦ ἀπερὸς τῶν περὶ τῶν ὄντων καθ' ἑαυτὰ καὶ κατὰ τὰς πρὸς ἄλληλα σχέσεις ἐνοιοῦν. Ἐν γένει παρ' ἄλλων ἄλλως ὀρίζεται ἡ φιλοσοφία, πάντως ὅμως περιέχει τὴν μεθοδικὴν ζήτησιν τῆς ἀληθείας. Εἶναι δὲ αἱ ἀλήθειαι τριτταί: α) *Θεωρητικαί*, αἵτινες ἀσχολοῦσι μόνον τὴν γνωστικὴν τῆς ψυχῆς τοῦ ἀνθρώπου δύναμιν καὶ ἀναπτύσσουσι μόνον τὴν ταύτη ἔμφυτον ὄρεξιν τοῦ εἰδέναι, χωρὶς νὰ παριστῶσιν εἰς τὴν ἀνθρωπίνην βούλησιν σκοπὸν τινα γενικὸν καὶ ἀναγκάσιον, πρὸς ὃν ὀφείλει νὰ διευθύνηται, καὶ χωρὶς νὰ δεικνύωσι τί τὸ ἐν τῇ φύσει ἢ ἐν τῇ τέχνῃ διαθέτον εὐαρέστως ἢ δυσαρέστως τὴν συναισθητικὴν ἡμῶν δύναμιν, ἀνεξαρτήτως ἀπὸ τῆς πραγματικότητος αὐτοῦ ἢ ὠφελιμότητος ἢ ἀγαθότητος· ζητοῦνται δὲ αὗται μόνον ἑαυτῶν ἕνεκα. Ἡ θεωρητικὴ ἀλήθεια εἶναι διττὴ 1) *λογικὴ*, ἥτις εἶναι ἡ συμφωνία τῶν ἡμετέρων ἐνοημάτων μὲ τοὺς νόμους ὡς κανόνας τῆς διανοητικῆς ἐνεργείας τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος, ἐπεξεργαζομένη τὴν διὰ τῆς ἐσωτερικῆς καὶ ἐξωτερικῆς ἀντιλήψεως διδομένην αὐτῷ ὕλην, καὶ ἐξ αὐτῆς σχηματίζουσα γνώσεις· 2) *πραγματικὴ*, ἥτις εἶναι ἡ συμφωνία τῶν παραστάσεων καὶ ἐνοημάτων ἡμῶν μὲ αὐτὰ τὰ ὑπὸ τῆς διανοητικῆς δυνάμεως τοῦ ἀνθρώπου ἀνεξάρτητα πράγματα. β) *Πρακτικαί*, αἵτινες ἔχουσιν ἄμεσον ἀναφορὰν καὶ ἰδιαιτέραν ἐπίρροην εἰς τὴν πρακτικὴν (ὄρεκτικὴν καὶ βουλευτικὴν) δύναμιν τῆς ψυχῆς, δεικνύουσαι τῷ ἀνθρώπῳ τὸν σκοπὸν τῆς ὑπάρξεως καὶ τὰ μέσα τῆς κατὰ διαφόρους τῆς ζωῆς περιστάσεις διὰ τῆς ἐλευτέρας του ἐνεργείας πρα-

γματώσεως αὐτοῦ, ἐπομένως πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ὀδηγοῦσαι καὶ ἐκάστοτε τὴν πρακτικὴν τοῦ ἀνθρώπου δύναμιν καὶ χρησιμεύουσαι ὡς κανόνες αὐτῆς. Καὶ αἱ πρακτικαὶ ἀλήθειαι εἶναι διτταί: 1) αἱ δεικνύουσαι εἰς τὸν ἀνθρώπον τὸν ἀπόλυτον σκοπὸν τῆς ὑπάρξεώς του καὶ ἐνεργείας καὶ τὸν τρόπον, καθ' ὃν οὗτος τείνων ἐλευτέρωσ πρὸς τὸν ῥηθέντα σκοπὸν ὀφείλει νὰ ῥυθμῆ τὰς πράξεις του κατὰ πάσας τὰς περιστάσεις καὶ ἀναφορὰς τῆς ζωῆς του· 2) αἱ δεικνύουσαι μόνον τὰ ὅρια, ἐντὸς τῶν ὁποίων ὁ ἀνθρώπος ἐκ φυσικῆς ἀσθενείας ἐκτρέπεται πολλάκις τῆς εἰς τὸν ῥηθέντα ἀπόλυτον σκοπὸν φερούσης ὁδοῦ, δύναται νὰ μείνη ἐλεύθερος πάσης ἐξωτερικῆς ἀναγκάσεως, καὶ πέραν τῶν ὁποίων, ἀρχομένης τῆς ἐλευτέρας ἐκάστου ἐνεργείας νὰ προσβάλλῃ τὴν ἐπ' ἴσης τηρητέαν ἴσην ἐλευθερίαν τῶν ἄλλων, καὶ αὐτοδικῶν ἐξανίσταται κατὰ τοῦ προσβάλλοντος. γ) *Καλλιλογικαί*, αἵτινες ἔχουσιν ἄμεσον ἀναφορὰν εἰς τὸ συναισθητικὸν τοῦ ἀνθρώπου, δεικνύουσαι τὸ καλόν, ἥτοι τὸ ἐμποιοῦν ἡμῖν εὐαρέστον τι συναισθημα καθαρῶς πνευματικόν, ἥτοι μὴ συνιστάμενον εἰς εὐαρέστον τινα ἐρεθισμὸν τῶν αἰσθητηρίων νεύρων καὶ ἀνεξάρτητον ἀπὸ τῆς πραγματικότητος ἢ ὠφελιμότητος ἢ ἀγαθότητος τοῦ ἐμποιοῦντος ταύτην, καὶ πῶς τὸ καλὸν παρίσταται διὰ τῆς τέχνης. Ἐντεῦθεν δὲ καὶ ἡ Φιλοσοφία ἰδιαιτέτως διαίρεται Α') εἰς *Θεωρητικὴν*, ἧς μέρη 1) ἢ *Λογικὴ*, διδάσκουσα τοὺς νόμους, κανόνας καὶ τύπους τῆς διανοήσεως, ἐφ' ὧν ἡ λογικὴ ἀλήθεια στήρίζεται· 2) ἢ *Μεταφυσικὴ*, ἐρευνῶσα τὴν πραγματικὴν ἀλήθειαν, ἥτοι ζητοῦσα τὰς γενικὰς ἐκεῖνας πραγματικὰς ἀληθείας, εἰς τὰς ὁποίας πάσα μερικωτέρα περιέχεται. Β') εἰς *Πρακτικὴν*, ἧς μέρη 1) ἢ *Ἠθικὴ*, δεικνύουσα τὰς πρώτας τῶν πρακτικῶν ἀληθειῶν, καὶ 2) τὸ *Φυσικὸν ἢ Φιλοσοφικὸν δίκαιον*, ἥτοι τὸ ἐν ᾧ ὀρίζεται καὶ διευκρινεῖται ἡ ἐκ τοῦ λογικοῦ πηγάζουσα καθαρὰ ἐννοια τοῦ δικαίου, διδάσκον τὰς δευτέρας τῶν πρακτικῶν ἀληθειῶν. Γ') εἰς *Καλλιλογίαν* ἢ *Ἐπιστήμην* τοῦ καλοῦ.

Τοιαύτη ἐν συντομίᾳ ἡ Πίστασις τοῦ *Ωραίου Βιβλίου*, εἰς οὗ τὴν μελέτην ἐκαλεσαμεν τοὺς ἀναγνώστας καὶ τὰς ἀναγνώστριάς τῆς «Κορίννης». Προσεχῶς δέ, ἐάν θεὸς θέλει, καὶ αἱ ἀσχολαὶ ἡμῶν ἐπιτρέψωσι, θὰ μεταδίδωμεν αὐτοῖς τακτικῶς γνώ-

ΒΙΒΛΙΟΝ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

σεις τινάς, τὰς κυριωτέρας καὶ ἀναγκαιωτέρας, ἐκ τῶν πλείστων τῶν ἐπιστημῶν τούτων, συμβουλευόμενοι, ἐννοεῖσαι πάντοτε ὡς καὶ ἐν τῇ εἰσαγωγῇ ταύτῃ τοῦ δικῶς εἰς ἐκάστην τούτων ἀσχοληθέντας.

Χ. ΚΑΡΜΙΤΗΣ.

ΠΕΡΙ ΑΓΑΘΟΕΡΓΙΑΣ

Επιστολὴ Β. Φραγκλίνου πρὸς τὸν Γεώργιον Βίτεφιλδ.

Ἐν Φιλαδελφείᾳ τῇ 17 Ἰουνίου 1733.

Κύριε,

Ἐλαβὸν τὴν προσφιλῆ ὑμῶν ἐπιστολὴν τῆς 2 τοῦ παρόντος μηνός· εὐαρεστήθην μαθὼν ὅτι ἀναβρώνυσθε κατ' ὄλιγον, εὐχομαι δὲ εὐλικρινῶς ὑπὲρ τῆς ἐντελοῦς ἀποκαταστάσεως τῆς υγείας ὑμῶν· ἂν ἐξακολουθῆτε τὴν χρῆσιν τῆς ψυχρολουσίας, πληροφορήσατέ με περὶ τῶν ἀποτελεσμάτων, ἅτινα εἰς ὑμᾶς ἐπιφέρει.

Πολὺν λόγον ποιῆσατε περὶ τῶν ἀγαθῶν μου ἔργων: ἂν ἐδυνάμην, ἤθελον παράσχω ὑμῖν μεγάλην ὠφέλειαν καὶ θὰ ἐνόμιζον ἐμαυτὸν ἱκανοποιημένον δι' ὅλας μου τὰς καλὰς ὑπηρεσίας, ἂν μ' ἐβεβαιούετε ὅτι καὶ ὑμεῖς θὰ εἴσθε πάντοτε πρόθυμος νὰ βοηθήσητε τὸν πρῶτον ἄνθρωπον, ὅστις ἤθελε τύχη ἐπιδεῆς τῆς ὑμετέρας ἀρωγῆς· οὕτως ὀφείλομεν νὰ βοηθῶμεν ἀλλήλους, διότι, κάτοικοι ὄντες τῆς γῆς, καταγόμεθα πάντες ἐκ τῆς αὐτῆς οἰκογενείας.

Ὅσον τὸ κατ' ἐμέ, ὅταν ἔχω τὴν εὐτυχίαν νὰ δύναμαι νὰ παράσχω ὑπηρεσίαν τινὰ πρὸς τοὺς ὁμοίους μου, δὲν νομίζω ὅτι διανέμω χάριτας, ἀλλὰ φρονῶ ὅτι ἐκπληρῶ ὑποχρέωσιν.

Κατὰ τὰς ἀποδημίας μου καὶ μάλιστα μετὰ τὴν εἰς Ἀμερικὴν ἐπανάδον μου, ἔλαβον ἄφθονα δείγματα διαφέροντος παρὰ προσώπων, ἅπερ οὐδέποτε ἴσως θὰ τύχη ν' ἀνταμείψω οὐδὲ κατ' ἐλάχιστον· Μυριάδις δ' ἔλαβον πείραν τῆς εὐσπλαγχνίας τοῦ Θεοῦ, ἧτις ὑπερβαίνει ἀπείρους καὶ τὰς ἀγαθοεργίας καὶ τὴν εὐγνωμοσύνην ἡμῶν· τὰς εὐεργεσίας δ' ἐκείνας, ἃς ἔλαβον παρὰ τῶν ἀνθρώπων, δὲν δύναμαι ὡς ἀντχομῖβην ν' ἀποδώσω ἢ εἰς τοὺς πέριξ μου δυστυχεῖς· δὲν ἤθελον δυνηθῆ νὰ ἐπιδείξω ἄλλως ἐξ ἴσου τὴν εὐχαριστίαν μου δι' ὅλας τὰς χάριτας, ἃς ὁ Θεὸς ἤξιωσε νὰ μοὶ χορηγήσῃ, ἢ προθυμούμενος νὰ βοηθῶ τὰ ἄλλα τέκνα, ἅπερ εἰσὶν ἀδελφοί μου. Νομίζω δὲ ἀπλαῖ εὐχαί ἢ καθαρὰ γλυκυστομίαι (καὶ ἂν ἐπαναλαμβάνωνται κατὰ πᾶσαν ἐβδομάδα) οὐδὲν δύναται νὰ ταχθῶσι μετὰ τῶν πραγματικῶν ὑποχρεώσεων, ἃς συνάπτωμεν πρὸς ἀλλήλους, καὶ πολλῶν ἤττον ν' ἀπαλλάξωσιν ἡμᾶς ἀπὸ τῶν καθηκόντων ἡμῶν πρὸς τὸν Πλάστην. Ἴδου κατ' ἐμέ ὁ τρόπος δι' οὗ εὐρίσκονται τὰ ἀγαθὰ ἔργα: παλὺ δ' ἀπέχω τοῦ νὰ ἐλπίζω ὅτι ταῦτα μέλλουσι νὰ με καταστήσωσιν ἀξίον τοῦ Οὐρανοῦ. Διὰ τῆς λέξεως ταύτης ἐννοοῦμεν κατὰστασιν εὐδαιμονίας, ἀπείρου ἐν τῇ οὐσίᾳ αὐ-

τῆς καὶ αἰωνίου ἐν τῇ διαρκείᾳ. Ἀλλὰ τί δύναμαι νὰ πράξω, ἵνα καταστῶ ποτε ἀξίος τοιαύτης ἀνταμοιβῆς; Τὸ ἰδιοτελὲς ὄν, ὅπερ ἀντὶ ποτηρίου ὕδατος τὸ ὅποιον ἔδωκεν εἰς τινὰ διψῶντα, ἤθελεν ἀπαιτῆ ὡς ἀντιμισθίαν πολλὰ πεντάπλευρα γῆς, ἢ ἧτο ἐν τῇ ἀλόγῳ αὐτοῦ αἰτήσῃ ἤττον ἀπερίσκεπτον ἢ πᾶς ἄλλος πιστεύων ὅτι εἶναι ἀξίος τοῦ Οὐρανοῦ διὰ τὸ μικρὸν ἀγαθὸν ὅπερ ἐποίησεν ἐπὶ γῆς. Τὰς στιγμὰς τῆς εὐτυχίας, καίτοι ἀτελεῖς, τὰς παροδικὰς ἡδονὰς, ἃς ἀπολαύομεν ἐν τούτῳ τῷ κόσμῳ, ὀφείλομεν μᾶλλον εἰς τὴν καλοκάγαθίαν τοῦ Θεοῦ ἢ εἰς τὴν ἡμετέραν ἀξίαν· πόσῳ ἄρα μᾶλλον ἢ εὐδαιμονία τοῦ Οὐρανοῦ δὲν ἀνήκει εἰς ἡμᾶς!!! Ὅσον τὸ κατ' ἐμέ δὲν ἔχω οὔτε τὴν ματαιότητα νὰ νομίζω ὅτι εἶμαι ἀξίος αὐτῆς, οὔτε τὴν μωρίαν νὰ τὴν ἐλπίζω, οὔτε δὲ φιλοδοξίαν νὰ τὴν ἐπιθυμῶ· ἀλλ' εὐλογῶ τὴν τύχην μου ὑποτασσόμενος ἐκ τῶν προτέρων εἰς τὰς αἰωνίους θελήσεις· Βεβαίως, ὅστις μοὶ ἔδωκε τὸ εἶναι καὶ ἠξίωσε μέχρι ταύτης τῆς ἡμέρας νὰ διατηρήσῃ τὴν ὑπαρξίν μου· μοὶ ἀρέσκει δὲ νὰ ἐλπίζω παρὰ τῆς πατρικῆς Αὐτοῦ καλοκάγαθίας ὅτι οὐδέποτε θὰ με καταστήσῃ δυστυχῆ, ὅτι καὶ τὰ δεινὰ δι' ὧν δυνατὸν νὰ με θλίψῃ κατὰ τινὰς ἐποχὰς θὰ συντείνωσι πρὸς τὴν εὐεστῶ μου (à mon bien-être).

Βεβαίως ἢ πίστις ἦν κηρύσσετε εἶνε ἰσχυρῶς ἐρριζωμένη ἐν τούτῳ τῷ κόσμῳ· δὲν ἐπιθυμῶ μὲν νὰ τὴν ἴδω ἐξασθενουμένην οὐδὲ ζητῶ νὰ καταστρέψω αὐτὴν ἐν τῷ πνεύματι οὐδενός· ἀλλ' ἤθελον νὰ ὑπάρχῃ γονιμώτερα εἰς ἀγαθοεργίας· καὶ ἐννοῶ διὰ τῶν ἀγαθοεργιῶν πράξεις ἐλεημοσύνης, εὐγνωμοσύνης καὶ οἴας ἀπαιτεῖ ἢ κοινὴ γνώμη. Οὕτως οὐδεμίαν ἀγαθοεργίαν ποιεῖτε ἐπαρκούμενοι εἰς τὴν τήρησιν τῶν ἐορτασίων ἡμερῶν, εἰς τὴν ἀπαγγελίαν ἢ τὴν ἀκρόασιν λόγων, εἰς τὴν αὐστηρὰν ἐφαρμογὴν τῶν τελετῶν τῆς Ἐκκλησίας, εἰς μακρὰς προσευχὰς, ὄγκον πομπῶδη ματαίας κολακειᾶς ἢ ψευδῶν ὑποσχέσεων. Ὅταν ἄνθρωποι ἐμφορνεῖς θεωρῶσι τοιαῦτα μέσα κατακριτέα, θὰ κολακευθῆ τις ὅτι δύναται ταῦτα νὰ ἀρέσωσιν εἰς τὴν Θεότητα!!! Ἡ λατρεία τοῦ Θεοῦ εἶναι βεβαίως καθῆκον· δύναται μὲν νὰ ὠφελῇ ἢ παραστασις εἰς λόγους ἢ ἢ ἀντίληψις αὐτῶν ἀπαγγελιομένων, ἀλλ' ἂν οἱ ἄνθρωποι ἐπαρκῶνται ἀκροῶμενοι ἢ προσευχόμενοι, ὡς πράττουσιν οἱ πλείστοι, θὰ συγκρίνω αὐτοὺς πρὸς δένδρον θέλον νὰ κριθῆ ἐκ τῆς φροντίδος ἢ ἡμεῖς ἐλάβομεν πρὸς καλλιέργειαν αὐτοῦ ἢ ἐκ τῶν φύλλων ἅπερ φέρει, καίτοι οὐδέποτε παραγάγῃ καρπούς.

Ὁ μέγας ἡμῶν Διδάσκαλος πολλῶν ἤττον ἤγάτα τὰ κατ' ἐπιφάνειαν ματαίως τελούμενα καὶ τοὺς ψευδεῖς μορφασμούς ἢ πολλοὶ τῶν νεωτέρων αὐτοῦ μαθητῶν. Προετίμα τὸν ἄνθρωπον τὸν ποιῶντα τὸ ἀγαθὸν ἀπ' ἐκείνου ὅστις περιορίζεται μόνον κατανοῶν αὐτὸ· τὸν υἱὸν ὅστις ἀρνεῖται κατ'

ἐπιφάνειαν ὑπαρκτὴν εἰς τὸν πατέρα, ἀπ' ἐκείνου ὁστις προσποιεῖται μὲν κατ' ἀρχὰς πολλὴν προθυμίαν, ἐκτελεῖ δ' ἔπειτα ναυχελῶς τὰς ὑποχρεώσεις αὐτοῦ· τὸν αἰρετικὸν ἀλλ' ἐλεήμονα Σαμαρείτην ἀπὸ τοῦ ὁσίου λευίτου, ἀπὸ τοῦ ὀρθοδόξου ἀλλ' ἀπανθρώπου ἰερέως. Διαρρήθην λέγει ὅτι τὰ συμπαθῆ ὄντα τὰ δίδοντα τροφήν εἰς τὸν πεινῶντα, ὕδωρ εἰς τὸν διψῶντα, ἐνδύματα εἰς τὸν γυμνόν, ἄσυλον εἰς τὸν ξένον, ἀρωγὴν εἰς τὸν ἀρρώστον, χωρὶς μάλιστα νὰ μάθωσι τὸ ὄνομα του, θὰ εἶναι οἱ ἐκλεκτοὶ κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἐσχάτης κρίσεως· τούναντίον οἱ ὑποκριταί, οἱ ἔχοντες πάντοτε διὰ στόματος τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου, ὃ ἀπορριφθῶσιν ἐπονειδίστως, οὐχὶ διότι ἐσεμνύοντο ἐπὶ τῇ πίστει αὐτῶν, καίτοι ἐπιτηδειοτάτῃ ἀναμφιβόλως πρὸς παραγωγὴν θαυμάτων, ἀλλὰ διότι παρημέλησαν τὴν ἐφαρμογὴν τῆς ἀγαθοεργίας. Εἶπεν ὅτι ἤρχετο οὐχὶ ὅπως ἐξεγείρη ἐν τῇ ψυχῇ τοῦ δικαίου τὴν μετάνοιαν, ἀλλ' ἵνα μεταβάλλῃ τοὺς ἀμαρτωλοὺς. Τί πρέπει νὰ συμπεράνωμεν ἐκ τούτου μετρίοφρονος σκέψεως; ὅτι καὶ ἐπὶ τῆς ἐποχῆς αὐτοῦ ἀσεβεῖς τινες ἀνθρώποι ἐνόμιζον ἑαυτοὺς τελειοτάτους καὶ μὴ δεομένους ν' ἀκούσωσι τὸν λόγον αὐτοῦ. Καὶ σήμερον σπανίως θὰ εὑρῆς μικρὸν τινα ἐφημέριον μὴ ὄντα καλῶς πεπεισμένον ὅτι καθῆκον παντὸς ἀνθρώπου ἀνήκοντος εἰς τὴν ἐνορίαν του εἶναι νὰ ὑποχωρῇ εἰς τὰς ἰδιοτροπίας του καὶ νὰ ὑποτάσσῃται αὐστηρῶς καὶ εἰς τοὺς λεπτοτέρους τύπους τῆς ἰσρατείας: ἂν δὲν μὴ πράττῃ ταῦτα, προσβάλλει τὸν Θεόν. Εὐχομαι εἰς τοὺς τοιοῦτους ἀνθρώπους ὀλίγον πλειότεραν ταπεινοφροσύνην καὶ εἰς ὑμᾶς υγίειαν καὶ εὐτυχίαν.

Ὁ φίλος ὑμῶν καὶ θεοῶπων
Β. ΦΡΑΓΚΛΙΝΟΣ.

Ἡ ἐπιστολὴ αὕτη ὑπάρχει ἐν τῷ πρώτῳ τόμῳ τῆς Ἀνεκδότου Ἀλληλογραφίας (Correspondance inédite) τοῦ Φραγκλίνου. Ὁ Γεώργιος Βίτεφιλδ, πρὸς ὃν ἀπευθύνεται, ἦτο εἰς τῶν ἀρχηγῶν τῆς θρησκευτικῆς αἵρέσεως τῶν καλουμένων Μεθοδιστῶν ἢ αἵρεσις αὕτη ἀνεφύη ἐν τῷ πανεπιστημίῳ τῆς Ὁξφόρδης, ἐνθα εὐάριθμοὶ τινες φοιτηταὶ ἀνήκοντες εἰς τὴν Ἀγγλικὴν Ἐκκλησίαν καὶ ἀσχολούμενοι περὶ τὰς Γραφὰς, ἐσχηματίσαν μικρὸν τινα σύλλογον διευθυνόμενον ὑπὸ τῶν ἀδελφῶν Ἰωάννου καὶ Καρόλου Βέσλεϋ. Οὗτοι εἶχον ἀφιέρωσιν ὅλας τὰς ἡμέρας εἰς τὴν μελέτην, τὴν προσευχὴν, τὴν νηστείαν καὶ τὰς ἀγαθοεργίας, ἕνεκα δὲ τῆς μεθοδικῆς ταύτης διαγωγῆς προσηγορήθησαν Μεθοδισταί. Εἰς τὴν ἐταιρίαν ταύτην εἰσῆλθε τὸ 1735 καὶ ὁ Γεώργιος Βίτεφιλδ, ὅστις κατ' ἀρχὰς μὲν ἦτο ἐνθερμὸς συνεργάτης τῶν ἀδελφῶν Βέσλεϋ, εἶτα δ' ὁμοῦ ἐγένετο ἀδελφὸς τοῦ Ἰωάννου καὶ ὁ Μεθοδισμὸς διέπρεθε εἰς δύο κλάδους, ὧν κορυφαῖοι ἐγένοντο οἱ δύο ἀντίπαλοι. Ἡ διαφορὰ δὲ

τῶν δύο συστημάτων ἐκείτο ἐν τούτοις, ὅτι ὁ μὲν Βίτεφιλδ παρεδέχετο τὴν ἀπόλυτον εἰμαρμένην καὶ τὴν μερικὴν καταδικήν, ὁ δὲ Βέσλεϋ ἐπίστευε ἐν εἰς τὴν γενικὴν ἀπολύτρωσιν καὶ ἐθεώρει τὴν ἀγαθοεργίαν ἀπαραίτητον, ἐν ᾧ ὁ πρῶτος ἐνόμιζεν αὐτὴν ἐπουσιώδη καὶ μόνον ὡς δεῖγμα τῆς πίστεως ἔχουσαν τινὰ ἀξίαν.

Ταῦτα ἔχοντες ὑπ' ὄψιν εἰκάζομεν ὅτι εἰρωνικῶς εἶχε γράψῃ ὁ Βίτεφιλδ πρὸς τὸν Φραγκλίνον περὶ τῆς ἀγαθοεργίας αὐτοῦ, ὅθεν διὰ ταύτης τῆς λαμπρᾶς ἐπιστολῆς ἀπολογεῖται τρόπον τινὰ ὁ Φραγκλίνος ἐπικρίνων πολλαχοῦ τὸ σύστημα τοῦ Βίτεφιλδ μετὰ πολλῆς εὐγενοῦς παρρησίας.

Σ. Α. ΒΑΛΒΗΣ.

Σημείωσις. Περὶ τοῦ Βίτεφιλδ καὶ τῶν Μεθοδιστῶν ἴδε πλείοτερα ἐν τῇ «Ἱστορίᾳ τῶν θρησκευτικῶν αἱρέσεων» τοῦ M. Grégoire Τόμ. Α, σελ. 4—44 (Paris, 1314).

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΠΑΝΤΟΣ

Τινὲς τῶν φιλοσόφων τῆς ἀρχαιότητος ἀπέδιδον εἰς τὸν Ἡμέτερον Πλανῆτην κίνησιν, ἐπειδὴ διὰ τῆς κινήσεως ταύτης ἐξηγοῦντο ἀπλούστερον τὰ ἀστρονομικὰ φαινόμενα: Οὕτως ἐδόξαζον τοὺς ἀρχιστον οἱ Πυθαγόριοι καὶ ὁ Φιλόλαος. Τὸ πλεῖστον ὅμως μέρος τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἐδόξαζεν ὅτι ἡ ἡμετέρα σφαιρα διατελεῖ ἐν ἀκίνησίᾳ, καὶ ὅτι ὁ Ἡλιος, οἱ πλανῆται καὶ οἱ ἀστέρες κινούνται περὶ αὐτήν. Οἱ περιπατητικοί, προΐοντα τῆς Σχολῆς τοῦ Πλάτωνος, ὑποστήριξαν τὴν δοξασίαν ταύτην, ἧτις, τὸν Σταγειρίτην Φιλόσοφον ὑπέρμαχον ἔχουσα, κατόπιν δὲ τὸν ἀστρονόμον Πτολεμαῖον ὁπαδὸν εὐροῦσα, ἀποκατέστη πάγκοιτος.

Οἱ ὁπαδοὶ τῆς δοξασίας ταύτης ἔλεγον ὅτι τὰ βαρῆα σώματα πρέπει νὰ πίπτωσιν εἰς τὸ κέντρον τοῦ Σύμπαντος, τὰ δὲ ἐλαφρὰ νὰ ἀποφεύγωσιν αὐτό. Ἡ Γῆ λοιπὸν εἶναι τὸ κέντρον τοῦτο, ἐπειδὴ οἱ ἀπὸ τῆς Γῆς ἐκσφενδονιζόμενοι λίθοι ἐπαναπίπτουσιν ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας αὐτῆς, αἱ δὲ ἀναθυμιάσεις καὶ ἡ φλόξ ἀνέρχονται πρὸς τὰ ἄνω· κατόπιν δὲ τῶν σκέψεων τούτων προσέθετον ὅτι ἦτο μεγαλοπρεπέστερον τρόπον τινα διὰ τὴν Γῆν νὰ διατελῆ ἐν ἀκίνησίᾳ παρὰ νὰ πλανᾶται ἐν τῷ διαστήματι, νὰ διαμῆνῃ ἐν τῷ κέντρῳ παρὰ νὰ φέρηται ἐπὶ τῆς περιφερείας· πρὸς δὲ, ὅτι ἐὰν ἡ Γῆ ἐστρέφετο, οὐδὲν σῶμα θὰ ἠδύνατο νὰ διαμῆνῃ ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς, ἀλλὰ πάντα θὰ ἐξεσφενδονίζοντο ἀπ' αὐτῆς, ὡς τὸ ὕδωρ ἀπὸ τῆς περιφερείας περιστρεφομένου τροχοῦ, καὶ διηνεκῆς ἄνεμος θὰ ἐπεκράτει ὡς ἐκ τῆς προστριβῆς αὐτῆς εἰς τὴν ἀτιμὸσφαιραν.

Ἐπὶ σκέψεων τοιούτων ἐβασίζοντο αἱ ἀρχαὶ τῆς Ἀριστοτελείου σχολῆς: ἀλλ' ὁ Πτολεμαῖος, ἀνὴρ μᾶλλον κάτοχος τῆς κινήματικῆς, βασισθεὶς ἐπὶ λογικῶν κατὰ τί σκέψεων, ἐτοποθέτησε τὴν Γῆν ἐν τῷ κέντρῳ τοῦ Παντός. Κατ' αὐτόν, ἐὰν ὁ Πλα-

Σχηματίζωμεν ποτὲρὰν ταυροφορίαν, ὅπλα ἔχοντες οὐχὶ τὰ τῶν νεωστέρων ἐφευρέσεων βελονώτᾳ καὶ βραδωτά, ταῦτα οὐδὲν συντελοῦσιν ἡμῖν, ἀλλὰ τὸν κάλαμον καὶ τὴν μελάνην, — διαδοθῆτω πανταχοῦ ἡ ἀλήθεια καὶ ἡ λογικὴ, ἃς πολεμίζωμεν μετ' ἐπιμονῆς καὶ ὑπομονῆς, καὶ τὸν τῆς Τρωάδος πόλεμον ἀναμνησκόμενοι, ἃς λάβομεν ὑπ' ὄψιν ὅτι καὶ ἡμεῖς ἐπὶ δεκαετίαν τοῦλάχιστον θὰ πολεμήσωμεν, ἵνα εἰς τὸ γυναικεῖον φύλον δώσωμεν νὰ ἐννοήσῃ τὴν ἢν βαδίζει σκολιὰν ὁδόν, τοῦ ὄντως ἑλληνικοῦ ἀποτροπόμενοι ἐπὶ τῇ τυφλῇ ἀπομιμῆσει παντός ὅ,τι ἐκ τῆς Ἑσπερίας καταφθάνει ἡμῖν.

Δέδοται τῷ ἀνθρώπῳ πᾶν ὅ,τι κακὸν νὰ ἀπομιμῆται, καὶ ὀλίγον ἢ οὐδόλως τὸ καλὸν ἐκλέγῃ, οὕτω καὶ ἐκ τῆς σοφῆς Ἑσπερίας, τῆς τοσαῦτα δυναμένης ὠφέλιμα νὰ παράσῃ ἡμῖν, τὰ φθοροποιὰ μᾶλλον λαμβάνομεν ὡς ἐκ τῆς φυσικῆς τοῦ ἀνθρώπου κλίσεως τῆς πρὸς τὸ κακὸν ῥέπειν, ἐν ᾗ τοσαῦτα καὶ τῆλικαῦτα καλὰ ἠδυνάμεθα νὰ συλλέξωμεν καὶ ἀπομιμῆθῶμεν ἐκ τῆς γηραιᾶς καὶ ἐμπείρου Εὐρώπης, ἡμεῖς οἱ νέοι καὶ τῶν καλῶν χρῆζοντες.

Συγγνώμην ἀν διὰ ταχειᾶς γραφίδος τὰς ὀλίγας ταύτας γραμμὰς χαράττω, ἀλλ' ὁμολογῶ ὅτι ἡ τοῦ φίλου Θ. Α. παροιμία τοσοῦτον κακῶς μοὶ ἐφάνη τεθεῖσα, ὥστε δὲν ἐδίστασα νὰ ὑπενθυμίσω αὐτῷ ὅτι οὐδέποτε εἶναι ἀργὰ δι' ὅ,τι καλὸν καὶ ὠφέλιμον τῇ κοινωνίᾳ ἐν γένει, καὶ κυρίως τῇ καθ' ἡμᾶς φιλότῃ κοινωνίᾳ, παρ' ἧς πλεῖστα καλὰ κάγαθὰ ἀναμνησκόμεθα ἐν πάσῃ Ἑλληνικῇ καρδίᾳ.

Ἐν Κων[σταντινῶν].

Φ. Α. ΜΑΥΡΟΓΟΡΔΑΤΟΣ

Ἡ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

Ἡ ἑλληνικὴ γλῶσσα εἶνε μία τῶν σπουδαιωτάτων γλωσσῶν, (ἴδε Α' τόμον Ἑκλογῆς μνημείων τῆς νεωτέρας ἑλληνικῆς γλώσσης ὑπὸ Δ. Ι. Μαυροφρύδου) ἀληθέστερον δὲ εἰπεῖν, ἡ σπουδαιωτάτη ἀπασῶν, οὐ μόνον διὰ τὸν ἀπείρτον πλοῦτον τῶν λέξεων, τὴν εὐφρόνην καὶ εὐρυθμίαν τῶν φθόγγων, τὴν ποιητικὴν καὶ ἑυκρινεῖαν τῶν λεξικῶν τύπων καὶ τῶν συντάξεων, τὴν ἀκριβῆ λογικότητα τῆς τῶν προτάσεων καὶ περιόδων συμπλοκῆς καὶ ἀλληλουχίας, καὶ τὴν πρωτοτυπίαν καὶ φυσικότητα καὶ ἄλλας τοιαύτας ιδιότητας τῶν ποιητικῶν τε καὶ πεζογραφικῶν προϊόντων τῆς, μάλιστα τῶν κλασικῶν λεγομένων, δι' ἃς ἀρετὰς καὶ ὁ πεπολιτισμένος κόσμος τὴν ἐξέλεξεν ὡς βᾶσιν τῆς ἀνωμασίαν ζωτικότητα, δι' ἧς μακρότατον ἐν μέσῳ μυρίων περιπετειῶν διανύσασα βίον ἀκόμη σήμερον πλήρης ζωῆς διαμένει. Καὶ πόσους μὲν αἰῶνας ἢ μᾶλλον δεκάδας αἰῶνων συνέζησε μία καὶ ἀχώριστος ἀπὸ τὰς λοιπὰς ἀδελφὰς γλώσσας, πόσους δὲ ἀφ' οὗ διακριθεῖσα ἐξ ἑκείνων ἀθύπαρκτος ἀπέβη μέχρι τῆς ἀνατολῆς τῶν εἰς ἡμᾶς ἀρχαιωτάτων ἀλλὰ καὶ εἰς τὸ εἶδος τῶν τελειωτάτων δημιουρ-

γημάτων τῆς ἑλληνίδος Μούσης τῶν ὁμηρικῶν ἐπῶν, Ἰλιάδα καὶ Ὀδυσσεΐας, δὲν δυνάμεθα νὰ γνωρίσωμεν ἀκριβῶς, ἀλλὰ μόνον κατ' ἀναλογίαν πιθανῶς νὰ εἰκάσωμεν. Ἀπὸ δὲ τῆς ἀνατολῆς τῶν ὁμηρικῶν ἐπῶν ἕως σήμερον τριάκοντα σχεδὸν αἰῶνων βίον ζῆ· βίον ὑπὸ ποικίλας μὲν φάσεις ἐμφανισθέντα, οἷαι ἡ ἐπική, ἡ λυρική ἢ τῶν προγενεστέρων διαλέκτων, ἡ ἀττικὴ, ἡ ἀλεξανδρινή, ἡ βυζαντιακὴ καὶ ἐσχάτη ἡ νεοελληνικὴ, πολλὰ δὲ καὶ ποικίλα, ἀτομικώτερα ἢ κοινότερα, ἐντεχνώτερα ἢ ἀτεχνότερα, ποιήσεως καὶ πεζογραφίας ἔργα ἀποδείξαντα, καὶ διὰ ταῦτα εἰς ἀκριβῆ ἱστορικὴν ἔρευναν ὑποπίπτοντα.

ΑΝ' ΑΠΟΚΡΙΣΙΣ ΜΕ ΤΟΝ ΑΛΛΟΝ ΚΟΣΜΟΝ

Ὁ κύριος καὶ ἡ κυρία Κ. . . οἵτινες κατοικοῦσι πλησίον τῶν περιχώρων τῆς Μαρσιέννης, εἶχον ἐμπιστόν τινα θεραπευτὴν, Λευκὴν ὀνομαζομένην, ἣτις ἔτρεφε μεγάλην συμπάθειαν καὶ ἀγάπην διὰ τὴν κυρίαν τῆς, ἣ ὁποία ὀλίγον ἔπειτα μετὰ τὸ εἰς Βρυξέλλας ταξιδιὸν τῶν τῶν τελευταίων μῆνα κατέπεσεν ἀσθενῆς καὶ ἐτελεύτησεν.

Ἐνῷ τὸ σῶμά τῆς εἶχε παρασκευασθῆ διὰ τὴν κηδεῖαν καὶ περιέμενον νὰ τὸ μεταφέρωσιν εἰς Τουναί, ἐνθα διέμενον ἡ οἰογένεια τῆς θανούσης, ἡ Λευκὴ κρύβδην καὶ λεληθῶτως διολισθαίνει εἰς τὸν τόπον, ἐνθα ἔκειτο τὸ φέρετρον.

Ἐν τῶν παρεστώτων προσώπων παρετήρησεν αὐτὴν καὶ εἶδε πρὸς τούτοις νᾶνεγείρῃ τὴν σινδὸνα καὶ νᾶποσυρῆ ἐν ταχύτητι καὶ σπουδῇ, τοῦθ' ὅπερ ἐνέβαλεν αὐτὸ εἰς ὑπονοίας. Ὑπέθεσε λοιπὸν κατ' ἀρχὰς ὅτι θὰ ἀφῆρεσε τὰ κατὰ τὴν ἐν τῇ διαθήκῃ ἐκφρασθεῖσαν βούλησιν αὐτῆς ἀφθέντα περὶ τοὺς δακτύλους τῆς βραχίονα δακτυλίδια καὶ κατήγγειλε τοῦτο εἰς τὴν ἀστυνομίαν· ὅτε ὅμως αὕτη ἐπελάβετο τοῦ καθήκοντός τῆς, ἐπέστησαν ὅτι τὰ τε δακτυλίδια καὶ ψέλλια ἦσαν ἄθικτα, εὗρον ὅμως καὶ τεμάχιόν τι χάρτου προσηρησομένου ἐπὶ τῆς σινδόνος διὰ καρφίδος.

Ὁ χάρτης ἦτον ἐπιστολή, τὴν ὁποίαν ἡ ἀφελῆς καὶ ἀπλοῖκή Βελγίᾳ ἤπεσταλλεν εἰς τὴν μητέρα τῆς, ἀποβιάσασαν ἐν Βολλινῇ μόλις πρὸ ἐνός ἔτους.

Ἄλλὰ τί περιεῖχεν; Ἰδοῦ:

«Ἀγαπητὴ καὶ καλὴ μου μητέρα,

Ἐρχομαι νὰ σοῦ πῶ πῶς ὁ κύριος Μ. Ρ. . . μ' ἐζήτησε γιὰ γυναῖκα, καὶ ἐπειδὴ δὲ σ' ἔχω πιά ἐδῶ γιὰ νὰ μοῦ πῆς τί νὰ κάμω, φανέρωσέ μου, σὲ παρακαλῶ, ἐς τὸν ὕπνο μου ἀν πρόπῃ νὰ τὸν πάρω καὶ νὰ σοῦ δώσω καὶ τὴν εὐχὴ σου. Τόσο καιρὸ ἐκαίροφυλακτούσα νὰ βρῶ κανένα πρόσωπο γνωστὸ γιὰ νὰ σοῦ στείλω γράμμα καὶ δὲν εὗρηκα, τῶρα λοιπὸν ποῦ ἦρα τὴν περίστασι αὐτὴ ποῦ ἔργεται ἐς τὸν οὐρανὸν ἡ κυρία μου, σοῦ τὸ γράφω.»

Ἡ ἐπιστολὴ αὕτη ἔφερε τὴν ἐξῆς ἐπιγραφὴν:

Πρὸς τὴν μητέρα μου Ἰωσηφίνα Δ. . . εἰς τὸν Οὐρανόν.»

(Ἐκ τοῦ «Courrier du Nord»)

Δ. Γ.

Ο ΚΟΜΗΣ ΙΒΑΝΟΦΣΚΗΣ

ΔΙΗΓΗΜΑ

Συνίξις. ἰδί σελ. 71

— Εἰπέ εἰς αὐτὴν ὅτι δὲν ἔχω καιρὸν τώρα. . .

Ἄ! περίμενε! προσέθηκεν, ἀποτεινόμενος πρὸς τὸν ὑπρέτην, ἐτοιμαζόμενον νὰ ἐξέλθῃ, εἰσάγαγέ την. Ὅποιαν ἀνοησίαν ὀλίγον ἔλειψε νὰ πράξω! ἐπιθύρισε, τοῦ ὑπρέτου ἐξελθόντος. Ἐλησμόνησα καθ' ὀλοκληρίαν ὅτι ἔχω ἀνάγκην τοῦ κορασίου τούτου. . . Ἐπειτα εἶναι τόσον ὄραϊον. . . καὶ τελευταῖον, ἀποπλανῶν καὶ διαφθεῖρων μίαν ἀθώτητα, ἐκδικοῦμαι κατὰ τῆς ἀρετῆς, οἷονδῆποτε ὄνομα καὶ ἀν φέρῃ αὕτη, εἴτε κυρία Πέτκωφ καλεῖται, εἴτε. . . ἀδιάφορον· ἐγὼ ἐκδικοῦμαι. Ἄλλὰ τί εἶπον; Ἄρετή! Καὶ τί εἶναι αὕτη, τί θηρίον ἀγνωστον; Ἀκούεις ἐκεῖ; Ἀρετή! Τίς οἶδε τίνας μωροῦ ἐπινοήματα εἶναι; Τίς οἶδε, τίνας δειλοῦ ἐφευρέσεις, ὅστις, φοβούμενος νὰ πράττῃ τὸ κακὸν, ὡς τὸ ὠνόμασαν οἱ ἀτολμοὶ, μὴ θέλων δ' ἀφ' ἐτέρου νὰ ὑφίσταται τοιοῦτον, ἐφεῦρε τὸ μορμολύκειον τοῦτο, νομίζων ὅτι θὰ δυνηθῆ νὰ ἐμποδίσῃ καὶ τοὺς ἄλλους, οἵτινες συναισθάνονται ἑαυτοὺς πλήρεις δυνάμεως καὶ θελήσεως, ἀπὸ τοῦ νὰ πράττωσι καὶ νὰ ζῶσι κατὰ βούλησιν· ἀλλὰ τὰ μορμολύκεια ἐγένοντο διὰ τὰ παιδιά. . . Ἄρετή! ἀνοησία! . . Φάγε, πῖε, εὐφράνητι, ἀπόλαυσσον, ἰδοῦ ἡ ἀρετὴ, ἰδοῦ ἡ ἄκρα εὐδαιμονία! . . . Αὔριον ἀποθνήσκω, καὶ τότε πάντα ταῦτα ἀφανίζονται. . .

Ἐνόσω λοιπὸν ζῶ, ἃς προσφέρω ὅσας δυνάμεις ἠδονὰς καὶ εὐαρεστήσεις εἰς τὸ σαρκίον τοῦτο, τὸ τὸ ὅποιον αὔριον θάπολέσω. . . Ἄ! πόσον σὲ οἰκτεῖρω, φιλότῃ κυρία Ἀλεξάνδρα, διὰ τὰς τοιαύτας μωρὰς σου ἀντιστάσεις. . . Ἄλλὰ σὺ εἶσαι ἐνάρετος, σύζυγος τιμία, πιστὴ καὶ ἀφωσιμένη. . . Ἄ! βλάξ καὶ ἡλιθία! Ἐχεις πρὸ τοσοῦτου χρόνου ἐνώπιόν σου ἄνδρα ὄραϊον, εὐπατρίδην κομψὸν ἱκετεύοντά σε, καὶ σὺ ἀπορρίπτεις τὰς παρακλήσεις του. Διατί; διότι εἶσαι σύζυγος ἐνάρετος! διότι δὲν θέλεις νὰ παραβῆς τὰ καθήκοντά σου! διότι θέλεις νὰ διατηρήσῃς τὴν τιμὴν σου ἀκηλίδωτον! . . . Ἀρετή! ἐξηκολούθησεν ὁ Ῥώσος κόμης, εἴτε ὑπάρχεις εἴτε ὄχι, ἀδιάφορον! Ἄλλ' ἀν ὑπάρχῃς, σὲ προκάλῶ. . . Ἐσο ὅμως βεβαία ὅτι θὰ ὑποχωρήσῃς· διότι ἡ γυνὴ αὕτη, τὴν ὁποίαν ἐπεθύμησα, θὰ παραδοθῆ εἰς ἐμέ!

Καὶ τῆρας τὴν τιμὴν, ὡς εἰ αὕτη, ἦν προῦκάλει, ἢ οὐ παροῦσα, ἀνεκράξεν:

ἩΜΕΙΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΔΟΧΗ ΕἰΣ Ἑρῶ

Τοσαῦτα ὑπερφημῶν, τοσαῦτα ἑπάρσις, τοσαῦτα ἀλαζονεία ὑπῆρχεν ἐν τῷ κόμῃτι λέγοντα ταῦτα, ὅση δὲν ὑπῆρχεν ἐν τῷ Σιτάν, ὅτε ἠθέλησε νὰ σῆσῃ τὸν θρόνον αὐτοῦ ὑπεράνω τοῦ Ὑψίστου. . . Ἐάν

ἔβλεπέ τις αὐτὸν τὴν ἄν· ἐκείνην, θὰ ἐνόμιζεν ὅτι ἔχει ἐνώπιόν του τὸν Βασιλέα, τὸν ἀποστάτην ἄγγελον!

Δὲν εἶχεν ἔτι τελειώσῃ τοὺς λόγους τούτους, καὶ ἡ θύρα ἐκρούσθη ἐκ νέου,

— Ἐμπρός! εἶπεν ὁ Ῥώσος ἀπὸ τοῦ ὁποίου τῆς σατανικῆς μορφῆς εἶχεν ἐξαλειφθῆ πᾶν ἴχνος τῆς προτέρας αὐτοῦ κακίας.

Καὶ ἡ θαλαμηπόλος εἰσῆλθεν.

— Ὄ! Μαρία μου, ἤλθες! ἀνεκράξεν ὑποκρινόμενος τὸν ἐρωτομανῆ. Ἐλα εἰς τὰς ἀγκάλας μου, ἔλα. . .

— Εὐχαριστῶ, εὐχαριστῶ, κύριε, ἐψῆλλισεν ἡ ἀτυχῆς νεᾶνις. Πόσον εἶθε καλός, κύριε! . . . Μὲ ἀγαπᾶτε πάντοτε; Ἄ! ἐγὼ δὲν γνωρίζετε πόσον σὰς ἀγαπῶ. Νομίζω ὅτι, ἀν δὲν σὰς ἴδω μίαν μόνην ἡμέραν, θάποθ' ὦ. . . Μὲ ἀγαπᾶτε καὶ σεῖς; αἰ; δὲν εἶναι ἀληθές;

Ἄθῶρος κόρη! ἐάν εἶχες τὴν μικρὰν ταύτην διορατικότητα, νὰ παρατηρήσῃς μ' ἢ ὀπόσης ψυχρότητος ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος σοὶ ἐξ φραζε τὴν ἀγάπην του, θὰ κατενόει, τὸ πᾶν, ἤθελες φρίξῃ καὶ ἠθελες σταματήσῃ.

Αἱ γυναῖκες, μεθ' ὅλην τὴν πονηρίαν δι' ἧς τινες εὐαρεστοῦνται νὰ τὰς κοσμήσιν, εἶναι πάντοτε μωρὰ παιδιά καὶ τόσον εὐκόλως συλλαμβάνονται εἰς εἰς τὴν παγίδα! Συμβαίνει μὲ αὐτάς, ὅτι καὶ μὲ τοὺς λεγομένους εὐφυεῖς, οἵτινες, βασζόμενοι ἐπὶ τοῦ πνεύματός των, περιπίπτουσιν ἐνίοτε τὰς μεγαλύτερας ἀνοησίας. Ἀστυχοί, ναί, ἐτοιμοὶ χάριν ἀπλῆς ἰδιοτροπίας νὰ προδώσωσιν ὅ,τι χθὲς ἐλάτρευον, νὰ καταπατήσωσιν ἀναιδῶς ὄρκους, οὓς μόλις πρὸ ὀλίγου σοὶ ἔδιδον, νὰ λησμονήσωσι πίστιν καὶ ἀφροσύνην, ἢ γονυκλινῶς καὶ κλαίουσαι σοὶ ὑπισχνούντο, οἰκοδομοῦσαι ὄνειρα περὶ μελλούσης εὐδαιμονίας, περὶ ζωῆς πλήρους ἐρωτος καὶ ἀγάπης, κοῦφαί, ἀμετάβλητοι, κενόδοχοι, πνεύματα ἀλλοκοτα, ἰδιότροπα, οὐδένα ὀρισμὸν ἐπιδεχόμενα, ὑποκρίτριαί, φιλάρεσκοι, ὑπερήφανοι ἄ ευ λόγου, ταπειναὶ μέχρις ἐξευτελισμοῦ, αἰωνίως φέρουσαι προσωπεῖον, μάλιστα, ἀλλὰ πάντοτε, αἰωνίως μωρὰ παιδιά, εὐτυχεῖς δὲ οἱ κατορθοῦντες νὰ παίζωσι μὲ αὐτάς, τὸ ὅποιον ὅμως δὲν εἶναι τόσον εὐκόλον. Καὶ βεβαίως, ἀφοῦ ἔχουσιν διαρκῶς ἐτοιμὸν ὀλοκληρὸν ὀλοστώσιον ἐλαττωμάτων καὶ κακιῶν.

— Καὶ ἐρωτᾶς, κόρη μου; ὑπέλαβεν ὁ κόμης. Ἐάν δὲν σὲ ἠγάπων, θὰ ἦσο τώρα εἰς τὸ δωμάτιόν μου;

— Ναί. . . εἶμαι. . . ἀλλὰ ποῖος ἤξεύρει, ἀν μὲ δέχῃς μόνον. . .

Καὶ ἡ ἀγνὴ νεᾶνις — διότι μεθ' ὅλον τὸ ἀμάρτημα, ἦτο εἰσέτι τοιαύτην τὸν ἄνδρα καὶ λευκὸν ἐνδυμᾶ τῆς ἀγνότητος, ὅσπλοι τὸ ἀμάρτημα, ἀλλ' ἢ ἐν γνώσει καὶ μετὰ σκέψιν τέλειος αὐτοῦ; — ἐδάκρυσε.

— Μὴ κλαίεις, ἀγαπῶν μου, ὑπέλαβεν ὁ κόμης, μὴ κλαίεις.

Καὶ ἤρπασεν αὐτὴν εἰς τὰς ἀγκάλας του, ὅπως δῆθεν ἀπομάζει τὰ δάκρυά της.

— Ἴδου δι' αὐτό, ἐφέλλισεν ἡ νεάνις, πνιγμένη ὑπὸ λυγμῶν καὶ συμπληροῦσα τὴν ὑπὸ τοῦ κόμητος διακοπεῖσαν φράσιν της.

— Ἀμφιβάλλεις, Μαρία, περὶ τῆς ἀγάπης μου; ἠρώτησεν ὁ Ῥώσος, καταφιλῶν τὰς ῥοδόχρους τῆς νεάνιδος παρειάς.

— Ἄ! ὄχι! Συγχωρήσατέ με, κύριε... Ὄταν με κρατῆτε οὕτως, ἐφέλλισεν, αἰσθάνομαι... δὲν ἤμπορῶ νὰ σᾶς εἶπω τί... Σᾶς ἀγαπῶ, ἀγαπητέ μου κύριε, σᾶς ἀγαπῶ...

— Καὶ ἐγὼ, Μαρία μου, καὶ ἐγὼ...

— Τώρα, σᾶς παρακαλῶ, ἀφήσατέ με νὰ φύγω, ὑπέλαβεν ἡ νεάνις. Φαντασθῆτε εἰς ποίαν κατάστασιν ἀφῆκα τὴν οἰκίαν. Τὴν κυρίαν μου ὀδυρομένην διὰ τὸν θάνατον τοῦ συζύγου της, τὰ πάντα ἄνω κάτω... Ἀπὸ αὐτὸ δύνασθε νὰ ἐνοήσετε πόσον σᾶς ἀγαπῶ! Μόλις κατῶρθωσα νὰ εἶρω στιγμὴν κατὰλληλον, καὶ πάραυτα ἔτρεξα νὰ σᾶς ἴδω. Ἐὰν μὲ ζήτηση κανεὶς τὴν στιγμὴν ταύτην, τί θὰ τῷ εἶπω; Εἰς τοιαύτην περιζασαί νὰ ἀφήσω τὴν οἰκίαν;

Καὶ ἡ νεαρὰ κόρη, ταῦτα εἰπούσα, ἤτοιμάσθη νὰπέλθῃ.

— Μὴ φεύγεις, ἀκόμη, ἀγγελέ μου! κάθησε ὀλίγον ἀκόμη, σὲ παρακαλῶ, ὑπέλαβεν ὁ κόμης, κρατήσας αὐτὴν ἐκ τῶν χειρῶν.

— ὦ! κύριε, ἀφήσατέ με! ἰκέτευσεν ἡ νεάνις, ἔχουσα τοὺς ὀφθαλμοὺς πλήρεις δακρύων.

— Ἔλα ἐδῶ, φίλη μου... ἔλα ἐδῶ... ἔλεγεν ὁ Ῥώσος μετὰ φωνῆς ὑποτρεπούσης.

Οἱ ὀφθαλμοὶ του ἐξηκοντιζον φλόγας πάθους καὶ ἀσελγείας!

— Ἄ! ὄχι, ὄχι, κύριε! ἔκραζεν ἡ νεάνις, ἔχουσα συνηνωμένας τὰς χεῖρας, σᾶς ἰκέτεύω!..

— Μὴ φεύγεις, ἀγγελέ μου! ὦ! μή, σὲ παρακαλῶ!

— Ἄχ! συγχωρήσατέ με, κύριε, ἀφήσατέ με, δὲν εἶναι...

Ἄλλ' ὁ Ῥώσος, ὅστις ἦτο ἰκανὸς νὰ λαμβάνῃ μεταμορφώσεις καὶ τοῦ Πρωτέως αὐτοῦ πλείονας:

— Πολὺ καλὰ! φύγε! ἀνέκραζεν.

Ἐνῶ ἐπὶ τὴν μορφήν του ἐφαίνετο διατρέχον νέφος δυσαρσεχείας.

— Μὴ θυμόνατε, φίλε μου, ὑπέλαβεν ἡ ἀτυχῆς νεάνις. Πάντοτε δὲν ὑπακούω εἰς τὰς διαταγὰς σᾶς; δὲν εἶμαι πρόθυμος εἰς τὴν ἐκτέλεσιν αὐτῶν; Πλὴν τώρα, καθὼς σᾶς εἶπον, δὲν δύναμαι νὰ μείνω περισσώτερον... Διατηρεῖτε ἀκόμη τὴν ὀργὴν σᾶς;... Εἰπέτε μοι...

— Ἐγὼ! ὄχι, κορη μου, ὄχι, ἀπεκρίνατο ὁ κόμης, ὅστις ἐφαίνετο ὀλίγον κατ' ὀλίγον πραινόμενος. Δὲν δύναμαι νὰ σὲ κρατήσω πλέον... Ὑπαγε...

— Ἄλλ' ἴδου, μὲ ὀμιλεῖτε πάντοτε μὲ δυσαρσεχείαν.

— Ἐγὼ! ὅταν σοὶ λέγω ὄχι!...

— Μὴ διασπαστε λοιπὸν ὀλίγον...

— Ἀφοῦ τὸ θέλεις, ἔστω εἶπεν ὁ κόμης μειδιῶν

— Ἄ! τώρα φεύγω εὐχαριστημένη.

— Πρὶν φύγῃς ὅμως, θὰ σὲ παρακαλέσω νὰ μοῦ κάμῃς μίαν χάριν. Μοῦ τὸ ὑπόσχεσαι;

— ὦ! λέγετε μόνον.

— Διατί ἐπαυσες νὰ μοὶ φέρῃς ἐνίοτε τὸν υἱὸν τῆς κυρίας σου.

— Νὰ εἴσθε βέβαιος, ὅτι δὲν τὸ κάμνω ἐπίτηδες.

— Ἀφοῦ οὕτως ἔχει, αὐριον, ὅταν ἔλθῃς, νὰ τὸν φέρῃς μαζί σου.

— Διατί;

— Πολὺ ἀγαπῶ τὸ παιδίον αὐτό, ὑπέλαβεν ὁ Ῥώσος, μειδιῶν παραδόξως. Αὐριον, ἐπειδὴ ἔχω πολλὰς ἐργασίας, νὰ γράψω ἐπιστολάς, πιθανὸν νὰ μὴ ἐξέλθω, ὥστε φέρω το, διὰ νὰ τὸ ἔχω ὡς σύντροφόν μου, ἀφοῦ δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἔχω σέ, Μαρία μου, προσέθηκε θωπεύων αὐτήν. Δὲν ἤξεύρεις πόσον μὲ εὐχαριστοῦν τὰ μικρὰ παιδιά... Πρόσεξε! ἂν δὲν μοῦ τὸν φέρῃς, θὰ ἐνοήσω ὅτι δὲν με ἀγαπᾶς.

— Ἐγὼ δὲν σᾶς ἀγαπῶ! ἀνέκραζεν ἡ ἀτυχῆς νεάνις.

— Δὲν λέγω τοῦτο, ἀλλά...

— Ὅα καταβάλω πᾶσαν προσπάθειαν! χαίρετε...

— Πῶς; ἔτσι φεύγει ὁ κύριος! εἶπεν ὁ κόμης. Ὅα μὲ ἀφήσῃς σήμερον ἄνευ ἀποδείξεως τοῦ ἔρωτός μας;

Καὶ ὁ εὐγενὴς Ῥώσος, περιλαβὼν ἐν ταῖς ἀγκάλαις του τὴν Μαρίαν, ἐπέθηκε φίλημα ἐπὶ τοῦ μετώπου της.

— Μὴ μὲ λησμονεῖς, ὠραία μου, εἶπε.

— Ἔστὲ ἡσυχος, κύριε. Χαίρετε...

— Ἄ! μὰ τὴν ἀλήθειαν! ἀνέκραζεν ὁ κόμης μετὰ τὴν ἀναχώρησιν αὐτῆς, καταρρίπτων τὸ προσωπεῖον, ὑπὸ τοῦ ὁποῖου τὴν σκέπην διέπραττε τσαυτὰ ἐγκλήματα. Ἄγνοῶ τίς τῶν δαιμόνων μοὶ χρησιμεύει ὡς πύρινος στύλος, διὰ νὰ ποδώσω αὐτῷ μυρίαν εὐχαριστίας... Διὰ τῆς ἀθωοτάτης ταύτης νεάνιδος — καὶ ἐδῶ εἶναι τὸ παράδοξον — μέλλω νὰ ἐκτελέσω τοὺς καταχθονιωτάτους σκοπούς μου. Τί κρίμα! νὰ γεννηθῶ εὐγενὴς! προσέθηκε καγγάσας. Εἶμαι γεννημένος νὰ ὑποκρίνομαι εἰς τὸ θέατρον. Μὰ τὴν ἀλήθειαν, πιστεύω ὅτι καὶ εἰς τὸν Ταλμᾶ αὐτῷ θὰ ἤμην ἰκανὸς νὰ δίδω μαθήματα, ὡσάκις ἐπρόκειτο νὰ ὑποκριθῇ τὸν ἐραστήν... Αὐριον, ἐπηκολούθησε μετὰ μικρὰν διακοπὴν, αὐριον ἡ ἀγαπητὴ Μαρία, θὰ μοὶ φέρῃς τὸν υἱὸν τῆς κυρίας Πέτκω... Πάσπει ὁ μικρὸς νὰ συνειθίσῃ νὰ μένῃ μετ' ἐμοῦ... Ἴσως τοῦτο μοὶ χρησιμεύσῃ...

(συνεῖς συνέχεια)

ΔΑΜΠΡΟΣ ΕΝΓΡΑΦΗΣ